

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlarini bo'yicha prorektor

R.To'rayev

2024 yil

**TILLAR O'QITISH METODIKASI VA TA'LIM TEXNOLOGIYALARI
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi	200000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	230000 – Tillar
Ta'lim yo'nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili

Termiz - 2024

Fan/modul kodi TO'MET3035	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5	Kreditlar 5
Fan/modul turi majburiy	Ta'lim tili o'zbek	Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi Tillar o'qitish metodikasi va ta'lim texnologiyalari	Auditoriya mashg'ulotlari 60	Mustaqil ta'lim (soat) 90
			Jami yuklama 150
2	<p>Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabani chet til o'qituvchisi kasbiy faoliyatiga nazariy hamda amaliy jihatdan tayyorlashdan iborat. Zamonaviy metodikaning asosiy muammolari bilan tanishtirish “Tillar o'qitish metodikasi va ta'lim texnologiyalari” fanining asosiy vazifasi sanaladi. Ushbu fan talabalarni o'zlari ishlayotgan ta'lim muassasalarida olib boriladigan darslarda duch kelishi mumkin bo'lgan aniq vazifalarni mohirona hal etishga yo'naltiradi. Bunda asosiy e'tibor talabalarning amaliy ko'nikmalarini ishlab chiqish, asosiy kasbiy malakasining shakllanishi; darsning ongli, tarbiyaviy va ta'limiy maqsadlarini shakllantirish; mavzu asosida o'quv materialini rejalashtirish; darsning rejasi va konspektini tuzish; savol va topshiriqlar tuzish, so'rovlar o'tkazish hamda bilimni daliliy baholash; o'quvchilarning mustaqil ishini tashkil etish; hamkasblari va o'z darslarini tahlil qilishga qaratiladi.</p> <p>Fanning vazifasi - fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi:</p> <p>“Tillar o'qitish metodikasi va ta'lim texnologiyalari” fanini o'zlashtirish jarayonida bakalavr talabasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> > pedagogik mohiyatning manbai, pedagogika tarixining asosiy bosqichlari, ushbu sohadagi yangi ilmiy yutuqlar borasida tasavvurga ega bo'lishi; > yoshga doir psixologiyaning o'ziga xos xususiyatlari va uning gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi bilan aloqasi borasida tasavvurga ega bo'lishi; > gumanitar fanlar sohasidagi an'anaviy va yangi pedagogik texnologiyalarni bilishi; > ta'lim jarayonida ijtimoiy va pedagogik fanlar integratsiyasining asosiy qonuniyatlarini bilishi va amalda qo'llay olishi; > chet til darsini an'anaviy va yangi pedagogik texnologiyalardan to'laqonli foydalangan holda olib borishi; > dars berish jarayonida ta'limning zamonaviy > texnik vositalari bilan ishlay olishi; yangi ilmiy adabiyotlar, darsliklarning elektron ko'rinishlari va ARM kataloglaridan foydalana olish ko'nikmasiga ega bo'lishi zarur. 		

<p>II Asosiy nazariy qism. (Ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet til o'qitishning lingvodidaktik masalalari</p> <p>Tillarni egallash Umumevropa kompetensiyalari. Chet til o'quv predmeti sifatida. Chet tillarni o'rgatish maqsadlari, mazmuni va tamoyillari.</p> <p>2-mavzu. Chet tillarni o'qitish metodikasining qisqacha tarixi va uning rivojlanish bosqichlari.</p> <p>Jahon miqosida chet tillarni o'qitish. O'zbekistonda chet tillarni o'qitish. Chet til o'qitish metodikasi fanining tarixi.</p> <p>3-mavzu. Chet tillarni o'qitish texnologiyalari va metodlari.</p> <p>Texnologiya tushunchasi. Modulli texnologiya. O'yin texnologiyalari. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyasi. Axborot kommunikatsion texnologiyalariga asoslangan ta'lim. Hamkorlikdagi ta'lim. Chet til ta'limining guruhli texnologiyalari. Chet tillarni o'qitish metodlari</p> <p>Metod tushunchasi. Chet til ta'limining an'anaviy va zamonaviy metodlari. Loyihalash metodi. Keys metodi. Evristik metod. TRIZ metodi.</p> <p>4-mavzu. Talaffuzni o'rgatish texnologiyalari. (1-11 sinflar)</p> <p>O'quvchilarga chet til talaffuzini o'rgatish. Talaffuzni o'rgatishda innovatsion ta'lim texnologiyalari. Talaffuzni baholashga qo'yilgan CEFR talablari.</p> <p>5-mavzu. Leksikani o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)</p> <p>O'quvchilarga leksikani o'rgatish. Leksik materialni o'rgatishda innovatsion ta'lim texnologiyalari. Leksikani baholashga qo'yilgan CEFR talablari.</p> <p>6-mavzu. Grammatikani o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)</p> <p>O'quvchilarga chet til grammatikasini o'rgatish. Grammatik materialni o'rgatishda innovatsion ta'lim texnologiyalari. Grammatikani baholashga qo'yilgan CEFR talablari.</p> <p>7-mavzu. Tinglab tushunishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)</p> <p>Chet tilni amaliy jihatdan egallashda tinglab tushunishning ahamiyati. O'quvchilarga tinglab tushunish o'rgatishning maqsadi va vazifalari. Tinglab tushunishning asosiy mexanizmlari va ularni shakllantirish. Tinglab tushunishni o'rgatish qiyinchiliklari. O'quvchilarga tinglab tushunishni o'rgatishga qo'yilgan CEFR talablari va baholash.</p> <p>8-mavzu. Gapirishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)</p> <p>Gapirish – ta'limning maqsadi va vositasi sifatida. Gapirishning turlari, asosiy mexanizmlari, ularni shakllantirish hamda rivojlantirish usullari. O'quvchilarning gapirishni o'rgatishning qiyinchiliklari. Gapirishni shakllantirishda mashqlar tizimi. Gapirishni o'rgatishda o'yin texnologiyalarini qo'llash. O'quvchilarga gapirishni o'rgatishga qo'yilgan CEFR talablari va baholash.</p>
--

9-mavzu. O'qishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

O'qish - chet til o'qitishning maqsad va vositasi sifatida. O'qishni o'rgatish bosqichlari. O'qish turlari va ularni shakllantirishga mo'ljallangan mashqlar tizimi. Nazorati turlari va shakllari. O'qitishni o'rgatishda grafik organayzerlarning ahamiyati. O'quvchilarning o'qish malakasiga qo'yilgan CEFR talablari va baholash.

10-mavzu. Yozuvni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

Yozuvni o'rgatishning maqsad va vazifalari. Yozma nutqni o'rgatish texnologiyasi. O'quvchilarga yozuvni o'rgatish. Ta'limning turli bosqichlarida yozuv, orfografiya (to'g'ri yozish) ko'nikmalariga va yozma nutq malakasiga ega bo'lishga qo'yilgan CEFR talablari va baholash.

Yozuvni o'rgatishning maqsad va vazifalari. Yozma nutqni o'rgatish texnologiyasi. (Press - formulasi. Brainstorming. Spider-man. Network Tree, Fishbone). Ta'limning turli bosqichlarida yozuv, orfografiya (to'g'ri yozish), punktuatsiya (tinish belgilar) ko'nikmalariga va yozma nutq malakasiga ega bo'lishga qo'yilgan CEFR talablari va baholash.

11-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet tillarni egallash kompetentsiyasini shakllantirish

Kompetensiya turlari. Rivojlantirish strategiyalari.

12-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet til o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish

Kasbga yo'naltirilgan ta'limning maqsadi va mazmuni. Chet til o'qituvchisining kasbiy kompetentsiyasi. Chet til o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasining komponentlari. Chet til o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish metodlari.

13-mavzu. Chet til darsi tuzilishi va uni tashkillashtirish. Chet til darslarini tashkil etish shakllari

Chet til darsida o'qituvchi va o'quvchilarning o'zaro hamkorligi shakllari. Mavzuiy reja. Bir soatlik darsni rejalashtirish, darsni kuzatish. Portfolio turlari va tuzilishi. Darsning maqsadi, vazifalari, shakllari, darsga qo'yiladigan talablar, kalendar - tematik rejani tuzish texnologiyasi

14-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet tillarni o'qitish vositalari va mashqlar tizimi

Ta'lim vositalari tasnifi. Mashq - chet tillarni o'qitishning yagona birligi. O'UM - umumta'lim muassasalarida chet til ta'limi sifatini oshirishning samarali vositasi sifatida. Zamonaviy darslik: darslik tuzilishi va tamoyillari.

15-mavzu. Chet tilni o'rgatishda nazorat va test turlari

Chet til bilim, ko'nikma va malakalarni nazorat qilishda CEFR talablari. Chet til bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarni nazorat qilish turlari, shakllari. Test turlari.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet til o'qitishning lingvodidaktik masalalari

2-mavzu. Chet tillarni o'qitish metodikasining qisqacha tarixi va uning rivojlanish bosqichlari.

3-mavzu. Chet tillarni o'qitish texnologiyalari va metodlari.

4-mavzu. Talaffuzni o'rgatish texnologiyalari. (1-11 sinflar)

5-mavzu. Leksikani o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

6-mavzu. Grammatikani o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

7-mavzu. Tinglab tushunishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

8-mavzu. Gapirishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

9-mavzu. O'qishni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

10-mavzu. Yozuvni o'rgatish texnologiyalari (1-11 sinflar)

11-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet tillarni egallash kompetentsiyasini shakllantirish

12-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet til o'qituvchisi kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish

13-mavzu. Chet til darsi tuzilishi va uni tashkillashtirish. Chet til darslarini tashkil etish shakllari

14-mavzu. Uzlüksiz ta'lim tizimida chet tillarni o'qitish vositalari va mashqlar tizimi

15-mavzu. Chet tilni o'rgatishda nazorat va test turlari

Seminar mashg'ulotlari multimedia qujilmalari bilan jihazlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi va pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim ma'ruza, seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni o'z ichiga oladi.

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi: - o'qituvchining rahbarligi va nazorati ostida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarishi uchun uning bilim va ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishdan iborat.

Talabning mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

1. Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyoti yordamida mustaqil o'zlashtirish.
2. Seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarni bajarish.
3. Nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash.
4. Case-study va vaziyatli masalalar yoki mashqlar, testlar tuzish
5. Ilmiy anjumanlarga ilmiy maqola, ma'ruza tayyorlash.
6. Berilgan mavzular bo'yicha prezentatsiyalar tayyorlash.
7. Kompyuter va onlayn texnologiyalarni qo'llash.

<p>8. Mustaqil holda dars jarayonini kuzatish va tahlil qilish.   Mustaqil ta'lim mashg'ulotlari va talabalar mustaqil ishini tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan uslubiy ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi.   Fan bo'yicha kurs ishi. Kurs ishi fan mavzulariga taalluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli topshiriq shaklida beriladi.   Kurs ishining hajmi, rasmiylashtirish shakli, baholash mezonlari kafedra tomonidan tuzilgan ishchi o'quv dasturida belgilanadi. Kurs ishini bajarish talabalarda fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Kurs ishi uchun taxminiy mavzular: 1. Akademik litsey o'quvchilariga dialogik nutqni o'rgatishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (B1 darajadagi o'quvchilar misolida)   2. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilariga dialogik nutqni o'rgatishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (B1 darajadagi o'quvchilar misolida)   3. Umumta'lim maktab o'quvchilariga gapirishni o'rgatishda uchraydigan qiyinchiliklar (A2 darajadagi o'quvchilar misolida)   4. A1 darajadagi o'quvchilarning lug'at boyligini oshirishda jismoniy harakatlardan foydalanish (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   5. A1 darajadagi o'quvchilarning lug'at boyligini oshirishda jismoniy harakatlardan foydalanish (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   6. O'quvchilarning diskurs kompetensiyalarini rivojlantirishda rolli o'yin texnologiyasidan foydalanish. (A1 level learners – 9 sinf o'quvchilari)   7. O'quvchilarning kommunikativ qobiliyatini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish. 8. O'quvchilarning ijtimoiy –madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.   9. O'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda interfaol texnologiyalardan foydalanish. (A2 darajadagi o'quvchilar misolida)   10. O'quvchilarning strategik kompetensiyalarini rivojlantirishda interfaol texnologiyalardan foydalanish. (A1 o'quvchilar misolida)   11. O'quvchilarning diskurs kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish. (B1 darajadagi o'quvchilar misolida)   12. O'quvchilarning diskurs kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish. (B1 darajadagi o'quvchilar misolida)   13. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilari dialogik nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. ((B1 darajadagi o'quvchilar misolida)   14. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilari diskurs kompetensiyalarini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.   15. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilari kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.   16. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilari og'zaki nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.   17. Akademik litsey o'quvchilari dialogik nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.</p>
--

<p>18. Kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining ijtimoiy madaniy kompetensiyasini rivojlantirishda o'yin texnologiyalarining ahamiyati.   19. Akademik litsey o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda Case Study texnologiyasining o'ri.   20. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining dialogik nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   21. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   22. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining dialogik nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A2 darajadagi o'quvchilar misolida)   23. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining dialogik nutqini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A2 darajadagi o'quvchilar misolida)   24. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining diskurs kompetensiyasini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   25. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining diskurs kompetensiyasini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A2 darajadagi o'quvchilar misolida)   26. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining ijtimoiy –madaniy kompetensiyasini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   27. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   28. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining dialogik nutqini rivojlantirishda Case Study texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   29. Umumta'lim maktabi o'quvchilarining dialogik nutqini rivojlantirishda Case texnologiyalarining ahamiyati. (A1 darajadagi o'quvchilar misolida)   30. O'qituvchining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda ommaviy ochiq onlayn kurslarining ahamiyati.</p>
<p>3 V. Ta'lim natijalari va kasbiy kompetensiyalar.   Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: o'rganilayotgan asosiy chet tilini Umum Yevropa standartlariga ko'ra C1 darajada o'rganishi;   o'rganilayotgan chet tilida gapirish va eshitish ko'nikmalarini turli strategiyalarni qo'llay olish orqali egallashi;   o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs mavzularidan kelib chiqqan holda og'zaki ravishda aniq va mantiqiy bayon etishni;   matnni tushunish maqsadida turli strategiyalarni bilishi va ulardan foydalana olish borasida yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.</p>

4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <p>interfaol keys-stadilar; mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar; guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jarayonga asoslangan metod; jamo'a bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni qoniqarli bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha topshiriqlarni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jalolov J.J., and others. English Language Teaching methodology –T.: 2015. 2. Jalolov J.J., Chet tili o'qitish metodikasi.-T; 2012 3. Axmedova L.T., Normuratova V. I., Teaching English Practicum –T.; 2011. 4. Harmer Jeremy. The Practice of English language Teaching. – Pearson Education Limited, 2015. 5. Mustafayeva N.U. Teaching foreign languages and educational methodology. O'quv qo'llanma. – Termiz.2022. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar Ingliz till</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nazarova Z. Evaluate, create and design. O'quv qo'llanma. – Termiz.2022. 2. Makhkamova G.T. Innovative Pedagogical Technologies in the English Language Teaching. Tashkent, 2017. 3. Irgasheva S, Abduraimova Ya, Bryuverton B. Being a Teacher. Tashkent, 2016 4. Мильруд Р.П. Методика преподавания английского языка. English language methodology: Учебное пособие для вузов. 2-изд. - Москва. Дрофа, 2007. 5. Common European Framework of Reference for languages: Learning, Teaching, Assessment. The Council of Europe - Strasbourg, 2005.

	<p>6. Rogers and Richards. Approaches and methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2001.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz.-Ўзбекистон Республикаси ҳукумат портали 2. www.ziyouet.uz 3. http://iteslj.org/ 4. http://www.teachingenglish.org. 5. http://www.teachermentors.com 6. http://www.inspiringteachers.com 7. http://teachnet.org 8. http://www.alt-teachercert.org 9. vocabularyprofile.com 10. www.edu.uz
7.	Termiz Davlat Universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sullar</p> <p>M.F.Tadjiyeva – “Ingliz tili o'qitish metodikasi” kafedrasida katta o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).</p> <p>Kafedra mudiri – E.M.Davlyatova, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>O.P.Uralova – Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent</p>